

MAGYAR-HOLLAND

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. KER. ÜLLŐI-ÚT 4

MEGJELENIK
MINDEN HÓ 15-ÉN

SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE — — — — 300 KORONA
FÉL ÉVRE — — — — 150 KORONA
NEGYED ÉVRE — — — — 80 KORONA
TELEFONSZÁMOK:
JÓZSEF 98-61
JÓZSEF 98-62

1922 JANUÁR 15

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIDOR MARCEL

II. ÉVFOLYAM

1. SZ.

Weltersheimbi Wettstein János

hága diplomáciai ügyvivőnk

Magyarország és Hollandia kölcsönös viszonyáról és kereskedelmi kapcsolataink kiépítéséről.

Hollandia felé való tájékozódásunk következetes munkájában a legilletékesebb helyre fordultunk és felkerestük Wettstein János követségi tanácsos urat, aki Hágában képviseli diplomáciai érdekeinket. A kitünő magyar diplomata a kárácsonyi ünnepeket mácsai birtokán töltötte és Budapesten való tartózkodásának rövid ideje alatt készséggel állott a „Magyar-Holland Szemle“ rendelkezésére, hogy törekvéseinket támogassa és mintegy utmutatóul szolgáljon, miként volna lehetséges szorosabb és mindkét országra nézve hasznosító közgazdasági kapcsolatot létesíteni.

Hágai ügyvivőnk rendkívül érdekes és törekvéseink szempontjából nagyszólyu kijelentéseit az alábbiakban szószerint közöljük:

— A magyar-hollandi közgazdasági összeköttetés megteremtése főleg következetességünkön múlik és azon a céltudatos munkán, melyet az ügy érdekében kifejtünk. Mert Hollandia rendkívül nagy szeretetet táplál nemzetünk iránt és ami fő, bizik a jövőnkben! Mintegy fix pontnak tekint bennünket, ahol megvetheti lábát és ahová szívesen irányítja külkereskedelmét. Nemcsak egyéni rokonszenvből, de üzleti érdekből is örömmel lépne velünk gazdasági összeköttetésbe, mert a háborút követő nagy közgazdasági összeroppanás, melynek következménye a német márka depreciaációja volt, Hollandiát is súlyosan érintette. A gazdasági romlás megnyilvánulásai között szerepel a lelki mentalitás bizonyos elhajlása is, mely a munkaiszonyban nyer kifejezést. Nagy munkabérek vetnek gátat az ipari produkciónak és a nyolc órai munkaidő sem elégséges ahhoz, hogy Hollandia kifejtse teljes erejét. A valutáris viszonyok is akadályozzák a gazdasági kifejlést. Nem képesek oly olcsón termelni, hogy megfelelő piacot találjanak termékeik számára.

Gyárosok, iparosok, kereskedők, akik üzleteket szeretnének kötni, gyakran fölkeresnek, de mikor kezükbe veszik ceruzájukat, a bajok mindjárt jelentkeznek.

Magyarország alig vásárolhat valamit Hollandiától, de a legszükségesebb élelmicikkeken kívül a nagyobb import nem is érdekünk. Másként áll a helyzet kiviteli szempontból. Valutánk rendkívüli diszparitását, a németekhez hasonlóan, mi is kihasz-

nálhatnók. Am relative olcsón kell adnunk cikkeinket és nem szabad kereskedőinknek arra törekedniök, hogy egy szállitmányon azonnal meg is gazdagodjanak.

Nagy lehetőségeit látom a butorexportnak, Szükséges volna azonban, ha a szakemberek, tervezők és iparosok Hollandiába utaznának, hogy a helyszínén tanulmányozzák a kérdést. Az ottani lakásviszonyok t. i. nagyon eltérnek a mieinktől, a hely kimért, a lakószobák kicsinyek és a mi berendezésünk odakünn nem tölthetné be rendeltetését.

Minden esetben, ahol a mi relative olcsó munkabérvizonyaink érvényesülhetnek, könnyen boldogulhatunk.

Nagy jövője volna a cseremunkának (Veredlungsverkehr). Hollandia a nyersanyagot bocsátaná rendelkezésünkre, melyet aránylag alacsonyabb munkabéreink mellett feldolgozhatnánk. Mert nemcsak munkabéreink, de megélhetési áraink sem érik el a világparitást. A munkás Magyarországon sokkal olcsóbban tud megélni, mint Hollandiában. Ez a szerencsés helyzet a magyar korona vásárlóerejében rejlik, mely a zürichi jegyzést jóval felülmúlja. És e különbséget, mely — anélkül, hogy a magyar munkást rosszábul fizetnék — a korona belértékéből eredő olcsóbb termelési költségekben nyilvánul meg, kellene okosan kihasználnunk.

Hollandia a magyar boroknak is felvevő piacát képezhetné. Am itt nehezebb a helyzetünk. A francia bor, ugyanis, amelyet már különben is megkedveltek, tekintve a hollandi forint és a frank viszonyát, elég olcsó. De ha mérsékelnők árigényeinket, bizonyosan számbevehető exportot teremthetnénk. Erre jelenleg lehetőség is kínálkozik, mert a most egyébként is ráutalt konzervatív kereskedőt hajlamossá tenné a változásra. Ha a magyar borkinálát most olcsó volna, kivitelünk a francia exportnak méltó versenytársra lehetne. Eddig a magyar bor értékesítésére irányuló törekvéseink, éppen a felfokozott árigényekre való tekintettel, csődöt mondtak.

Kereskedelmi tekintélyünk nem a legjobb odakünn. Azon kell lenniünk, hogy presztizsünket e téren is helyreállítsuk, illetőleg megalapozzuk. Hollandiával való kereskedelmi viszonylatunkban csak a legszolidabb

elvek alapján érhetünk célt. Kevesebb haszon mellett inkább kiterjedtebb forgalomra törekedjünk.

Kézimunkáink is, melyek Hollandiában művészi szépségükkel és eredetiségükkel hódítanak, rendkívül drágák. Egy-egy darabért fantasztikus árakat kérnek. Pedig nem volna szabad a hollandusok jótékonyágát ily módon is kihasználnunk és reális magyar árak helyett hollandi valutaértékre spekulálnunk. Normális alapon és csak úgy köthetünk jó üzleteket, ha a hollandi vevő is megtalálja számítását, illetőleg hasznát.

A Hollandiával való intenzív kereskedelmi kapcsolatot közgazdasági életünk erkölcsi emelése szempontjából is helyesnek és célszerűnek vélném. Hollandia a kereskedők nemzete, azok tették nagygyá és virágzóvá országukat. Am a hollandusok konzervatívok és szolidak kereskedelmi irányelveikben. Tanulhatunk tőlük. Nálunk, sajnos, a tiszta kereskedelmi szellem még sok kívánnivalót hagy hátra. Hollandia a reális üzlet hazája. Ott minden kereskedő és minden cég „mustertreu“. Vakon meg lehet bizni bennük.

És realitásuk mellett jóságuk is páratlan. Megismerhettük ezt a magyar-holland gyermekakciónál. De én láttam azt is, ahogyan ezt csinálják! Milyen teli szívvel és szeretettel! A Hollandiából elutazó magyar gyermekek érezhették, ki volt számukra a hollandi szülő! Felejthetetlen jelenetek játszódtak le az állomáson. Milyen odaadó gondoskodás, ragaszkodás és szeretet áradt ki lényükből! Lesz-e meleg ruhájuk, elegendő utraválójuk? Sirtak, zokogva ölelgették, csókolgatták a hazájukba visszatérő apróságokat. Lelkükre kötötték, hogy irjanak mielőbb! Sajnos, a gyerekek gyorsan felejtenek és ez a hollandi szülők legnagyobb fájdalma. A magyaroknak kellene gyermekeikben ébren tartani a háladatosság érzését. A hollandi nevelőszülők még magyarul is tanultak magyar gyermekek kedvéért, hogy jobban megérthessék őket és elolvashassák a Magyarországból érkező leveleket.

Most pedig rátérek arra, hogy magyar szemszögből mint látom én a nemes hollandi néppel való lelki kapcsolatunkat? Igyekszem velük megértetni a különös szituációt, amibe az események belesodorták a magyarokat.

Nagy nyomoruságban élünk, igaz! De élni

akarunk és fogunk is élni! A külhatalmak egy ezer éves gazdasági egységet döntöttek fel. Most az új gazdasági alapot kell felépítenünk és ezért rászorulunk az idegen segítségre. Mi nem szoktuk meg, hogy kapjunk, mi adni szoktunk! Ha a világot baj vagy szerencsétlenség érte valahol, Magyarország volt az első, mely a támaszra szorulóknak segítségére sietett. Hogy most gyermekeinket idegen nemzet segíti talpra, ez tanujele szegénységünknek és elhagyatottságunknak. És bármennyire is nagyra becsüljük a csodálatos önzetlenséggel és jószággal nyújtott segítséget, mint büszke nációnak fáj nekünk, hogy erre rászorultunk. Legfőbb igyekeztünk, hogy mielőbb saját lábunkon megállhassunk és ne szoruljunk alamizsnára. Bár ahogy a hollandusok idekinálták jószágukat,

segítséget, a megértés dokumentumának tekintjük és nem alamizsnának! Mi a kapott anyagi segítségért végtelenül hálásak vagyunk, de sokkal hálásabbak azért, ahogyan azt adják, az erkölcsi segítségért! Mert mi, amint már említettem is, élni akarunk és élni fogunk és nem tesszük le a lantot, mint osztrák szomszédaink. A nemzeti gondolat élteti Magyarországot és hogy e hitünk ne tumpuljon el a nehéz órákban, a hollandusok siettek segítségünkre, mikor baráti jobbukat nyújtották felénk. Segítségüket nem koldusoknak adák, hanem egy szebb jövőre hivatott értékes nemzetnek. Csupa ellenség vesz körül minket és e szorító gyűrűben az az erkölcsi tudat emeli föl nemzetünket, hogy bár messzi tőlünk, él egy nemes nemzet, mely igaz barátságot érez irántunk!

Ahány magyar, az mind sorsunknak öre lehet azzal, hogy munkájával emeli hazája becsületét.

Schidamban, egy hollandi hajógyárban ötven magyar rézkovács dolgozik. Nagy pénzt keresenek, de ennél sokkal többet ér, hogy becsületet hoznak a magyar munkának. Mert nagyon érték a mesterségüket és a bel-földi rézkovácsok munkateljesítményét is felülmúlják. Ez az oka, hogy a gazdasági válságból folyó nagy munkáselbocsátás dacára ez az ötven munkás megtalálja kenyerét és boldogulását.

Legjobb propagandaeszközünk ez: minden magyar ember, bármily társadalmi vagy foglalkozási körhöz tartozik is, igyekezzék a maga munkájának és általa a magyar népnek becsületet szerezni!

Pesti szemüveg

1922. Új esztendő. Titkokkal és fájdalomokkal terhes. A megfeszített Magyarország sebei még virítanak és a csüggedő testet a lélek csonka szárnyai sem emelhetik derűsebb régiók felé. Lenn vagyunk a föld porában megaláztatott és elhagyottan. Irigy szomszédok éhsége leselkedik és rut irigység feni ránk fogát. Vetélkednek rongyainkon. Elfojtják a magzatot jövőnknek méhében. Kapzsi kufárok vonulnak föl, hogy felzaklassák nyomoruságunkat. Szemükben sötét félelem ül, ha a szendergő óriásra tekintenek, akik csak a vágyuk kicsinyített törpévé. Nincs még új évünk. A nagy esztendő még ott szendereg valahol az ismeretlen csillagok mögött. De jönnie kell a megváltó évnek, csodás esztendők sorának, melyeket nemcsak az idő lendít felénk. Mert bennünk van minden. A mi vágyunkban, a mi erőnkben, a mi akaratunkban! Az új esztendő is, melynek, bizony mondom, el kell következnie!

Kereskedelmi szellem. Hányszor halljuk, hogy boldogulásunk ezen múlik. Tudjuk. Csak az a baj, hogy mégsem tudjuk. Mert az értelmezéstől függ minden. A kereskedelmi szellemet nem csupán a minden áron való üzletkötés jelenti, az ügyesség és az élelmesség, melyet erre fordítanak. Bár kétségtelen, hogy a kereskedelmi szellem kialakulásának e két utóbbi is jelentős tényezője. A becsületes üzleti felfogás, a szolidaritás, a realitás és megmondoltság adja meg az alapot, melyen az ország jóléte felépülhet. A kimondott szónak szentsége, a hűség és megbízhatóság. A kereskedelmi kultúrát ez a szellem rejti magában. Hogy ezt megtanuljuk, Hollandiában kellene iskolába járnunk. Ott egészséges kereskedelmi vérkeringés éleszti az ország testét, nálunk nagy az étvágy és épp ily nagy a jólakottság, de ez nem jelenti egyúttal az egészséget.

A világ csupa konferencia, népszövetségi, közgazdasági, pénzügyi, értsd valutáris, határmegállapítási, lefegyverzési tanácskozások sűrűn követik egymást és megbizottak, követek, kormányfunkcionáriusok, kereskedelmi kapacitások Portorosétól Washingtonig utaznak, folyvást keresvén módot és eszközöket, miként billentés helyre a részeg egyensúlyt, melyet láthatatlan kezek kizökkentettek nyugalmából. Volt-e valami eredményük a kiegyensúlyozott szónoklatok forgatagának, lesz-e valami sikerük a szakszri tanácskozásoknak, valóban kétséges. Wells, a nagyszerű angol újságíró, a csodás elképzelésnek nagymestere, fantáziamentesen, sőt rideg elfogulatlansággal állapította meg, hogy mindaddig meddő vajadás minden összejövetel, amíg a konferenciák részvevőit a győző és legyőzött népek disztinkciója megzavarja. Mert nem győzött senki. Minden és mindenki vereséget szenvedett. A csodás európai kultúra, a pénz, mint közgazdasági értékmérő, a világforgalom, a kereskedelem, a művészet, a szabadság, lenn vergődik a mélységekben. Itt csak az egységes erő segíthet, a közös akarat, hogy mindnyájunknak meg kell gyógyulnunk és hiába tanácskoznak békéről és lefegyverzésről, mely csak önámítás és nem valósulhat meg addig, míg a kölcsönös nyomoruságunknak tudatára ébredve, fel nem fegyvereznek bennünket az életre, illetőleg a megélhetésre!

A biztosítási jog reformja

Írta: dr. Nagy Ferenc,

v. b. t. t., egyetemi tanár, a hágai békebiróság tagja, a „Magyar Hollandi Biztosító” -T. elnöke.

Mikor a mi kereskedelmi törvényünk, az 1875. évi XXXVII. t.-c. megalkottatott, a szárazföldi biztosítás, különösen életbiztosítás kodifikációja még kezdetleges volt s nem álltak rendelkezésünkre e téren oly kipróbált külföldi minták, mint a tengeri biztosításban, mely mint a legrégebbi biztosítási ág, több százados multra tekinthet vissza és mint a kereskedelmi törvényhozás kiegészítő része ennek haladásában és tökéletesítésében osztozott. Sem az európai kereskedelmi jog anyajogát képező francia Code de commerce (1807.) s annak utánezatai, sem a nekünk közvetlen forrásul szolgált német „Handelsgesetzbuch” (1861.) a szárazföldi biztosítást nem szabályozta. Egyedül az 1838. évi hollandi kereskedelmi törvénykönyv: Wetboek van Koophandel rendelkezett a tengeri-biztosítás mellett a szárazföldi-biztosításról is. (I. Könyv 9. cím: Van Assurantie of Verzekering in het Algemeen; 10. cím: Van Verzekering tegen de Gevaren van Brand, tegen die waaren de voortbrengselen van den landbouw te velde onderhevig zijn, en van Levensverzekering.) De ezek a rendelkezések is hiányosak voltak s voltaképpen csak két törvénytervezet: a német kereskedelmi törvény alapján képezett porosz és drezdai kötetmi jogi tervezet szolgált irányadóul a magyar biztosítási jog szabályozásánál, amint az a kereskedelmi törvény II. részének 8. címében tartalmazzatik.

Ily fogyatékos előkészítés után nem csoda, hogy a kereskedelmi törvény biztosítási jogi része nem elégítette ki a jogosult követelményeket. Különösen a biztosítási vállalatok létesítésére és ellenőrzésére vonatkozó közjogi (közigazgatási) rendelkezések nem nyújtottak kellő biztosítékokat a közönségnek, de a biztosítási ügyletre vonatkozó magánjogi rendelkezések sem feleltek meg a tisztulabb jogi felfogásoknak. Ezt a kormány is felismerte s a közvélemény nyomása alatt csakhamar arra az elhatározásra jutott, hogy a biztosítási jogot teljes revízió alá vegye. 1893-ban bizta meg Szilágyi Dezső, akkori igazságügy-miniszter e sorok íróját és dr. Beck Hugó későbbi kuriai tanácselnököt a reform előkészítésével. Két tervezet vétetett célba; a közjogi részt Beck Hugó, a magánjogi csekélységem vállalta magára, úgy azonban, hogy miután az előbbi sürgősnek mutatkozott, ezt akartuk elsősorban tető alá hozni s csak aztután térünk volna át a magánjogi rész revíziójára. Ennek megfelelőleg már 1894-ben tétetett közzé „a magánbiztosítási vállalatokról” szóló előadói tervezet, mely 43 szakaszban a biztosító vállalatok létesítésének és ügykezelésének feltételeit lényegesen szigorította, különösen a külföldi biztosító társaságokat

garanciális korlátok alá helyezte s egy állami biztosítási hivatal felállításával a szakszerű ellenőrzést szervezte.

A közétett tervezet élénk mozgalmat keltett úgy a biztosító társaságok körében, mint a szakajtóban és nyilvános testületekben s nagy kontroverziákra adott okot, melyeknek hatása alatt annak átdolgozása vált szükségessé. Időközben megindult a külföldön is a biztosító vállalatok behatódó megrendszabályozása, így különösen Svájcban, ahol már 1885-ben hoztak törvényt a biztosító vállalatok felügyeletéről, továbbá Németországban, ahol 1901-ben alkották meg a törvényt „Über die privaten Versicherungsunternehmungen”; míg Ausztriában rendeleti úton bocsátottak ki újabb szabályzatot (Regulativ) 1896-ban. Ilyképpen a hazai tapasztalatok mellett újabb gazdag külföldi forrásokra is támaszkodhatunk, melyeknek felhasználásával a reformmunka tovább haladt ugyan, de törvényhozási eredményre a háború kitöréséig nem vezetett, a háború alatt pedig természetesen nyugodott. Annál meglepőbb volt úgy a biztosító társaságokra, mint a közönségre nézve, hogy a „Budapesti Közlöny” közvetlenül a proletárdiktatúra kikiáltása előtt, 1919 március 9-én egy XXIX. számú néptörvényt tett közé „a biztosítási magánvállalatok állami felügyeletéről és ezzel kapcsolatos rendelkezésekről”, mely 6 fejezetben és 55 szakaszban sokkal részletesebben szabályozta a biztosító vállalatok alakítását és működését, mint a régebbi javaslatok s az eddigi normatív rendszer helyett az engedélyezési rendszert hozván be, a biztosító társaságokat egy „felügyeleti hatóság” irányítása és ellenőrzése alá helyezte, mely mellett még egy „biztosítási szaktanács” alakított. Hogy miként szerveztetett volna ez a felügyeleti hatóság, vajjon mint önálló államhivatal, vagy mint valamely minisztérium, nevezetesen a kereskedelemügyi, avagy a pénzügyminisztérium külön osztálya, egyelőre nyitva maradt s a néptörvény életbeléptetésére hagyatott. Erre azonban nem került sor, s az új nemzetgyűlés által alkotott 1920. évi I. törvénycikk 9. §-a az u. n. népköztársaság és tanácsköztársaság által kibocsátott néptörvényeket és egyéb rendelkezéseit érvényteleneknek nyilvánítván, a szóbanforgó törvény is hatályát veszítette, mielőtt még hatályba lépett volna.

Ott állunk tehát ismét a biztosítási jog reformjával, ahol ezelőtt 30 évvel állottunk, amikor azt első ízben vettük célba. Legfeljebb gazdagabb törvényhozási anyaggal s bővebb tapasztalatokkal rendelkezünk, melyeknek birtokában talán remélhetjük, hogy teljesen elégitő művet sikerül majd alkotnunk. Hogy

ez mennyire sürgős volna most már, arra nézve csak arra az egy szakaszára a kereskedelmi törvénynek utalok, mely az életbiztosítási díjtartalék elhelyezésére vonatkozik (456.) s mely a biztosító társaságokat egy valóssággal lehetetlen helyzet elé állította. De bármily szükséges volna ez az oly régóta sóvárgott reform s bármennyire érezzük a szakaszerü ellenőrzés hiányát: a jelenlegi zavaros viszonyok között talán mégis helyesebb, ha nem sietünk vele, hanem megvárjuk a viszonyok konszolidációját. A legfőbb bajok, melyek ma a magyar biztosító vállalatoknál léteznek, ugysem a tisztességes és gondos ügykezelés és eljárás hiányából származnak, hanem egyrészt az ország megcsönkítésének következményei, melynek folytán a legnagyobb bizonytalanság uralkodik az elszakított területeken kötött ügyletek és ott létesített szervezetek tekintetében, másrészt a vállalatok által kezelt értékek, különösen a hadikölcsönkötvények nagymértvű csökkenéséből és a folyton fokozódó drágaságból erednek, mely a szerzési és igazgatási költségeket minden előre-

látó számítást kizáró arányokban emelte. Ezen bajok ellen a legtökéletesebb reform sem nyújt segítséget, aminthogy ezek azokban az országokban is megvannak, melyekben a biztosító vállalatok ellenőrzése jól van megszervezve.

A biztosítási jog magánjogi részének revíziójával még kevésbé kell sietnünk s bátran hagyható a kereskedelmi törvénynek célba vett általános revíziójára, melynek eddigi előmunkálatai között a biztosítási ügylet is szerepel. A kereskedelmi törvény alapján kifejlődött bírói gyakorlat a biztosított közönség érdekeit eléggé meg tudta védeni s a biztosító társaságok a törvény hátrányos intézkedéseivel szemben is liberális álláspontra helyezkedtek. Annyi bizonyos, hogy a tisztultabb felfogás különösen az életbiztosítás igazi természetéről, az eddigi gyakorlati tapasztalatok s az újabb külföldi törvényhozások: a revideált belga, az új olasz, spanyol, portugál, román kereskedelmi törvények, az 1908. évi svájci, az ugyanaz évi német és az 1915. évi osztrák biztosítási törvények a reform munkáját ebben a részben is lényegesen megkönnyítették.

rődnek, hogy a megszerzett dolgok az egészbe harmónikusan beilleszkedjenek.

Az esztétikára a legnagyobb súlyt fektetik és az ez iránti érzéket a gyermekekben korán felébresztik. A legszerényebb családok is például előnyben részesítenek egy eredeti rézkarcot bármily sikerült reprodukcióval szemben.

Ha téli esteiken a nyitott kályha meghittet lobogó tüze köré sereglenek, egy csésze pompás tea mellett cserélik ki gondolataikat, miközben a serdülő ifjuság a szép és nemes dolgok iránti érzéseinek korlátlanul szabad folyást engedhet. Az apa nézeteit, mérlegeléseit támadások érik, melyeket minden konzervatív gondolkodást feldöntő ifju ideálok hatnak át. És az apa mindenkit szóhoz enged jutni, komolyan és az érett tapasztalás jóindulatával megvizsgál minden véleményt, míg meggyőzi az ifjuságot vagy kompromisszumot köt vele. A meggyőződések kicserélődnek, mérlegelés tárgyat képezik és respektáltatnak. Ez az a meleg, kétértelműségtől ment, szabad hangnem, melyet minden hollandi családnál olyan jólesően tapasztalunk.

Am a cselédség is, akárcsak Frans Hals festményeit látnok, átgondoltan illeszkedik bele egész a környezetbe. Minden arra irányul, hogy a társadalmi osztály sorsa elviselhetőbbé váljék. Itt is ügyelnek arra, hogy szobácskáik levegősek, világosak és mindenekelőtt napfényesek legyenek, hogy a kis helyiség, melyet elfoglalnak, a testi és lelki üdülés helyévé alakuljon. Iparművészeti és a kisművészet körébe tartozó apróságokat és csecsebecskéket helyeznek el szobáikban, hogy lelküket műveljék és kiemeljék őket a rögből olyan világot teremtve körülöttük, mely elűzi a szociális szükség komor gondolatait. És Neeltje és Roosja vagy bárhogy is nevezzék e cselédi sorsra utalt pirosposztag lányokat, a hollandi családoknál oly nagyrabecsült természetes és meleg ragaszkodást hoznak a házba. A gyermekek kötelessége azonban, hogy úgy tekintsék őket, mintha a családhoz tartoznának, akikkel jóindulatu, barátságos közvetlenséggel kell érintkezniök. Semmiféle alárendeltségi viszonyt nem szabad érezhetővé válnia, úgy hogy minden szolgálat természetes és önként értendő kötelességteljesítés munkája.

De még a háziállatok iránti gyöngédséget is belenevelik a gyermekekbe és minden durvaság komoly megrovásban részesül.

A hollandi otthont így lengi át a derűs érzélem, mely a szeretetre és megértésre ala-

Hollandia ifju nemzedéke.

Iria: Reach Tibor

A „Magyar Hollandi Biztosító R.-T.“ és a „Magyar Hollandi Gazdasági Bank R.-T.“ igazgatója.

Alábbi fejtegetéseim során Hollandia ifjuságának nevelését kívánom szemügyre venni.

Az ember egész megjelenésében különböző hajlamok és környezet egybehátásának eredménye. Fejlődésünket azonban a környezet, melyben élünk, lényegesen befolyásolja. És e tekintetben Hollandia az ifjuság számára az elképzelhetően legkedvezőbb feltételekkel szolgál.

Ahol művészet, irodalom, népjóléti intézmények, valamint a szociális berendezések, földmívelés, ipar és világkereskedelem örökölt hagyományok alapján oly magas fokon állanak, gondoskodni kell, hogy a régiek helyét képzett utódok foglalják el.

Az ifjuság nevelésénél minden hollandi előtt az egészséges realizmus, s dolgok lényegébe hatoló érzék lebeg, mely legkivált a valóság törvényeit, a tényleg létezőt tartja szem előtt ahelyett, hogy üres fantazmagóriákat kergetne. Hozzájárul ehhez vérmérséklete, mely minden túlzást kerül, bármiképp nyilatkozzék is meg, beszédben, mozdulatokban, vagy tet-

tekben. Már a legzsengőbb gyermekkorban figyel erre és bár mély szeretettől áthatott, de nyugodt, a gyermek sajátosságait okvetlenül figyelembe vevő nevelésre fordít gondot. Végzetes engedékenységre, vagy büntetésre nem találunk példát. Apa és anya egyként a legpontosabban figyelnek a már rendszeresített házi törvények betartására. Az étkezések idejét pontosan megszabják és a család minden tagja köteles azokon percnyi szabatsággal megjelenni, a gyermeket a kitűzött órákban fektetik le és az egész házirendet oly módszer alapján építik fel, mely minden családtagnak lehetővé teszi, hogy kötelességének munkája végeztével könnyen megfelelhessen.

Mindenekelőtt azonban arra törekednek, hogy az otthonra derűt árasszanak és a napfényes világosságot beeresszék az ifjuság lelkébe. A legnagyobb szeretettel ápolják és alakítják otthonukat, a régít tiszteletben tartják, az újat méltányolják. Nem a tárgyak anyagi becse fontos előttük, inkább azzal tö-

el: a bolsevizmus hiénái, a hirhedt terroristák e helyről dobták a Dunába a Hollán-fivérek, akiknek nem volt egyéb bűnük: burzsujok voltak, a kítadott polgári rend szerény tagjai.

A „Magyar Tudományos Akadémia“ nemes stílusú, ódon palotája előtt látom gróf Széchenyi István szobrát. Honfitársai a „legnagyobb magyar“-nak nevezték, méltán, mert azon igazi nyugati kulturával telített, ritka műveltségű mánások közé tartozott, akik európai látószögből itélték meg az eseményeket és hazájuk fejlődésének céljait is eképen tüzték ki. Ő írta meg „Hitel“ c. nagy művét, melyben Magyarország pénzügyi és közgazdasági kiépülésének irányvonalát szabta meg. A „Magyar Tudományos Akadémia“-nak ő volt a megalapítója. Egy évi jövedelmét ajánlotta fel e célra, és mikor megkérdezték tőle, miből fog megélni, azt válaszolta: „Majd barátaim el fognak tartani!“ Az állandó szellemi munka és hazája sorsa fölött érzett aggodalom annyira megörölte idegzetét, hogy elméje elborult és élette a döblingi szanatóriumában aludt ki.

A „Magyar Tudományos Akadémia“ örzi többek között Bolyai Farkasnak, a világhírű magyar matematikusnak kéziratát. Szolgáljon ez vigaszul dr. H. de Vriesnek, a nagyírű hollandi egyetemi tanárnak, a természettudományok kitűnő művelőjének, aki ittléte alkalmával csak kevés emberrel találkozott, aki Bolyai Farkasról és éppoly nevezetes fiáról és működésükről hallott volna. A magyar tudományos körök szeretettel és megértéssel ápolják emléküket.

A Rudolf-rakpart mentén a parlament monumentális épületéhez jutok. Előtte emelkedik az 1867-iki osztrák-magyar kiegyezési év nagy külügyminiszterének, gróf Andrássy Gyulának gyönyörű lovasszobra. Andrássy volt az, aki Bismarckkal, a vaskezü német kancellárral való nagy elgondolásban teremtette meg a német szövetség évtizedekre kiható nagy művét, mely a most lezajlott világháború csiráját rejtette méhében. Andrássynak Bismarckkal való tanácskozása a szobormű talapzatára helyezett reliefen meg is van örökítve. Érdekes pikantériája az eseményeknek, hogy Magyarország e nagy külügyminiszterének fiát, ifj. gróf Andrássy Gyulát nemrég bocsátották ki a fogházból, ahová az ugynevezett karlistapucsban való állítólagos részvétele miatt zárták.

A parlament gótikus palotája az ezeregyéj csodaira emlékeztet. Építésznek kellene lennem, hogy az épület konstruktív szépségeit elemezhessem. Itt csak a palota Dunára néző, árkados részét emelem ki, mely egy hangulatos este, mikor honfitársaimmal jártam ott, különösen varázslatba ejtett egy architektónikus szépségével, mint csodás perspektívájával, mely a várost és a tündéri fényben csillogó Dunát magába olvasztja.

A diszlepcsön jutottam fel a hatalmas arányokban kibontakozó csarnokba, a széles folyosókra, honnan elértem az ülésterem bejáratát. Ez jelenti a magyar parlamentet, történelmi jelentőségű, híres alkotmányküzdelmek színhelyét, ahol Tisza Istvánnak, a leghatalmasabb magyar államférfiu-

Hollandia.

*Keletnek vagyok lázongó fia,
Tüzes szívű, vad, szenvedélyes,
Álmoknak élő, bús, regényes,
S szeretlek józan, hűs Hollandia!*

*Napod nem lángol, fényed nem hevit;
Nincs bánatod, hogy a szivekbe vájjad.
Szeliden ring kék felhők alatt tájad,
Földed a népnek dús asztalt terit.*

*Szemed: a tenger, messze — messze ér,
S ahány hajód van, annyi a karod,
Vágyad acél és szived lágy kenyér.*

*A könyved áldás. Lassan hull reám.
Én vagyok a te árva magyarod,
Nincs földem már. De van most két hazám!*

Vidor Marczel.

Egy hollandi sétája Budapesten.

Végighaladok a budai tágas Dunaparton és a Lánchídon át Pestre érek. De a hid gyalogjáróján meg-megállok egy pillanatra, hogy a testvér- város felém táruló panorámájában gyönyörködjem. És ime, egyik fordulónál egy emléktábla tűnik elém. A márványra vésett betűsorok bus emlékezéssel a lezajlott kommun tragédiáját sirják

pozva, az élet ideáljait fölébe helyezi az anyagiaknak.

A családi együttérzés fejlesztésére is nagy gondot fordítanak. Mindenekelőtt a már egyszer kiszabott kötelesség pontos teljesítésére ügyelnek, a kimondott szónak megdönthetetlennek, az ígéretnek, szentnek kell lennie. Mások tulajdonát, amennyire lehetséges, a sajáténál nagyobb gondossággal kell őrizni és e felfogás magasrendű gazdasági és nemzeti jelentőségét állandóan megvilágítják az ifjúság előtt.

Örülnek a kölcsönös sikereknek és embertársaik öröme és fájdalma iránt meleg érdeklődéssel viseltetnek.

Ily légkörben fejlődik ki a társadalmi együttérzés az ifjúságban, melynek külső megnyilvánulásai leginkább a rendszeretben, az összes intézmények megbecsülésében, a nyilvános közlekedési eszközök és épületek jókarban tartása iránti általános gondossággal, röviden Hollandia tisztaságában tükröződnek vissza. Ahol pedig tisztaság uralkodik, él a rend és tárgyilagos kritika iránti érzék és érettebb megértést találunk az egyes dolgok lényege iránt, mely a vezérlő gondolattal való mélyebb összefüggést felismerhetővé teszi.

Az ifjúságot tárgyilagos kritikára nevelik, ítélőképességüket, a három világnyelvnek és irodalmának elsajátítása által tágitják, arra serkentik őket, hogy nagy szellemek eszméjébe merüljenek el és a legjobbat szűrjék le belőle és azt mondják nekik, hogy minden munka és cselekedet *önmagáért, más célokra való tekintet nélkül teljesítendő.*

Ez egyúttal a szabadság azon fogalmához vezet, melyre oly büszkék a hollandusok. A hollandi tudja, hogy az ember annál szabadabb, mennél teljesebb lélekkel és osztatlanabb érdeklődéssel szenteli magát egy dolognak. Hollandia ezért ebben az értelemben is a szabadság hazája. Intézményei e jelben állanak fenn, kereskedelmének tárgyi alapjai a szabadkereskedelem gondolatán épülnek fel és fiai a legtisztább demokrácia álláspontját képviselik.

Ily alapot teremtve fiainak, küldi serdülő ifjúságát a távol világba, zászlajukra írván: *Hittel és hűséggel!*

Magyar — Hollandi Gazdasági Bank R.-T. elvállal tőzsdei megbízásokat.

nak egyénisége bontakozott ki teljes nagyságában. Az ő szelleme rányomja bélyegét erre a monumentális alkotásra, mintha nevével egybeforrott volna. A golyó nyoma is itt van valahol, mellyel egy politikai ellenfele alkarta életét kioltani a parlament épületében. Hol van most ez az erős ember és hol van az ország? Csonkán, megnyomorítva tengődik ráleselkedő ellenségek falakjától körülvéve. Kaotikus zürzavar mindenfelé, a politikában, a közgazdasági életben, a társadalomban. Mindenki keresi az utat, mely elvezet a jövődökhöz, ki így, ki amúgy szeretne eljutni hazája boldogulásához. Legitimista vagy szabadkirályválasztó, konzervatív elveket valló politikusok, liberálisok vagy szocialisták. A cél egy, csak az eszközök különbözők. És a gyűlölet is lassan enyhül meg. De mihelyt a nemzet létérdekéről van szó, olyan kérdéstről, mely az ország egységét megköveteli, nincs különbség magyar és magyar között. Akkor egyek lélekben, tettben és akaratban. És a Himmusszal, e felemelő nemzeti imádsággal ajkukon, itt a parlament kupolája alatt, felzeng szívükben a csodálatos jövődö zenéje!

Az országházzal szemben a legfelsőbb magyar bíróság, a magyar királyi Curia székel. Hatalmas csarnoka, mintha a szabadság és függetlenség szimbóluma volna. Itt az igazság trónol fehéren és sértetlenül. A magyar bíróság színvonala magasan áll. Gondolkodásukban, igazságkeresésükben hozzáférhetetlenek. Az igazság mindenekelőtt! A politika nem ér el hozzájuk. Lelkiüket csak az emberi részvét enyhíti meg gyakorta és akkor az

Hollandi képzőművészek Magyarországon

A mai hollandi festők kiállítása a Nemzeti Szalonban

Az a mozgalom, mely a magyar-holland társadalmi közeledés szorosabbá tételét tűzte ki célirául, egyre növekszik erejében. Mindkét nemzet legjobb és legértékesebb fiai lépnek sorompóba, hogy a harmónikus együttműködés útját egyen- gessék és fölfedjék azokat a nemzeti értékeket, melyeknek kölcsönös megismerése lélekben is teljesen összeforrasztja az egymástól ugyan távol- élő, de meleg rokonszenvvel egybehajló különböző népeket.

Rendkívül nagy figyelemre tarthat számot az a következetes és erőteljes akció, mely Magyarország és Hollandia művészeti törekvéseit igyekszik egybehangolni és a két nemzet képzőművészeti értékeit egymással megismertetni. E kultúr- törekvés egyik legszámottevőbb előharcosa és szellemi mozgatója, Déry Béla, a Nemzeti Szalon igazgatója, aki időt és munkát nem sajnálva, fáradságtalanul, a legteljesebb energiával szenteli magát e nemes feladatnak.

Most, hogy a külföldi művészeti kiállításnak végrehajtóbizottsága tervbevette egy hollandi képzőművészeti kiállítás rendezését Budapesten, fölkerestük Déry Béla urat, aki az alábbiakban számolt be a holland-magyar művészeti kultur- akció eddigi előmunkálatairól:

— Intéző köreink, akik a magyar állam kultur- törekvéseit képviselik, felismerték annak szükségét, hogy közművelődésünk erejének és fejlődésének a külföld előtt való demonstrálására nagyarányú és messzekiható akciót indítsanak. Így jött létre Magyarország külföldi művészeti kiállításainak végrehajtóbizottsága, mely címében rejli feladatát következetes erővel, kitartással és nagy hozzáértéssel igyekszik megoldani. E munka jelentős eredménye volt az elmúlt év március havában rendezett hágai és amszterdami magyar kiállítás, mely a magyarságnak erkölcsi- leg alig felmérhető rendkívüli sikereket szerzett. Ez akcióba kapcsolódik az 1922 áprilisban megnyitott és októberben záródó XIII. velencei nemzetközi kiállítás, melynek keretében a magyar képzőművészet legújabb alkotásai kerülnek bemutatásra az ottani Magyar Házban.

A hollandi magyar kiállítás folytatásaként ez év február havában nyílik meg stockholmi reprezentatív kiállításunk, a Művészeti Akadémiában. Propaganda-tervünk úgy alakul, hogy az ott bemutatott művészeti anyag későbbi vándorkiállítások során Göteborgba, Krisztániába, Kopenhágába, Helsingforsba és Malmöbe kerül.

emberi törvényt fölébe helyezik a rideg törvény- paragrafusok holt betűinek.

A Curia szomszédságában látom a „Földművelésügyi Minisztérium” nagy épületét, mely érdekes embereket lát most vendégeiül. Az ország paraszttársadalmát eljutott a legmagasabb pozíciókba. A „csizmás” magyarok, a föld szorgalmas megmunkálói, akik eddig legfeljebb szűkebb hazájukban játszottak szerepet, miniszteriális polcokat értek el. Nagyatádi Szabó János, Mayer János, sokorópátkai Szabó János és a többi kisgazdák miniszteri és államtitkári állásokat foglalnak el. És a magyar paraszt bölcs józansága az államélet egész vonalán az ország hasznára érvényesül.

A Vécsei-utcán át a Szabadságtérre érek. Óriási tér, melynek közepén virágágyas, sétányos park terül el. A tér egyik szögében négy emlékmű. A megcsonkított Magyarország elszakított részeinek szoborcsoportozatokba épült fájdalmas mementói. Észak, Dél, Kelet és Nyugat. Cseh-Szlovákia, Románia, Szerbia, Ausztria. Négy állam, mely véres darabokat hasított ki az ország testéből. Az országot szétforgácsolták, de a lelki egység megmaradt. Magyarország integritása él a szívekben!

A Szabadság-téren emelkedik a tőzsde gyönyörű palotája, mely egész koncepciójában a kereskedelmi élet követelményeire illeszkedik. Belső beosztása nemcsak kényelmes, de gyakorlati szempontokat szolgál. A gabonátőzsde terméi például — mint Alpár építész, a palota tervezője említette nekem, — oldalvilágítást kapnak, hogy a termények minősége azonnal megállapítható legyen. A budapesti tőzsde óriási forgalmat bonyo-

Célunk nem kizárólag a magyar művészet jelentőségének kiemelése, hanem az is, hogy a nemzetek közötti barátságos érintkezést főleg a művészek együttműködése és kölcsönös személyi rokonszenv felkeltése révén, állandóvá tegyük. E terv egyik legcélravezetőbb módjának gondolom, hogy mindazon nemzetek és városok művészeit, ahol a magyar művészet otthonra és megértésre talált, cserekiállításra hazánkba invitáljuk és ezáltal közelebb hozzuk őket az alig ismert vagy félreismert magyarsághoz. Így tárgyalások indultak meg svéd és finn művészeti körökkel is, akik már ki is nyilatkoztatták hajlandóságukat, hogy még lehetőleg ez év folyamán visszaadják látogatásunkat.

Am a végrehajtóbizottság a sorrendi elsőbbséget a hollandi művészeknek tartja fenn. Ez elhatározásában nemcsak etikai szempontok vezérlik, az a kötelességtudás, mellyel a magyar nemzet háláját óhajtja az áldozatkész és nemes hollandi nép iránt leróni, vagy az a szeretet, mellyel a magyar művészek bensőséges fogadtatását viszonzni kívánja, hanem egy erősebb érzés, mely eluralkodik mindenkin, aki nemzetek és népek egymásközötti viszonyának magyarázatát nem tisztán külsőségekben keresi, hanem a mélyebb okokat és kapcsolatokat kutatja, melyek a rohamosan keletkező rokonszenvet előidéznek.

A két nép egymáshoz való vonzódásának mélyrehatóbb titkai, erkölcsi és természeti kutforrásai lehetnek. Így Hollandia és Magyarország megragadó természeti szépségei sokban hasonlítanak egymáshoz és a nép lelkének rokoni fejlődésére és kialakulására nézve magyarázattal szolgálnak. Holland-Nederland sajátos bájjal és édes melankóliával kevert jellemvonásai teljesen egyeznek a nagy magyar alföld karakterével. A hollandi földművelő melázó, csendes komolyságában a magyar paraszt vonásaira ismerhetünk. Kevésbeszédű, tartózkodó, bölcs és józan emberek. Életmódjukban, gondolkozásukban rokonok. Ugy érzem, hogy ezen titkos szál fűz bennünket Hollandiához, ha a két nép fejlődése, származásánál, nevelésénél és egyéb sok mélyreható oknál fogva is, más irányban halad.

Természetes tehát, hogy a hollandusokra gondolunk elsősorban.

Illetékes hollandi művészeti körök, mire e sorok megjelennek, már tudomást is vettek szándékunkról, mellyel egy szeptember havában, a Nemzeti Szalonban rendezendő reprezentatív hollandi

lit le. Business is business! És a kereskedő, csak kereskedő! Dulhatnak körülöttük politikai és társadalmi szenvedélyek, az üzlet nem szenvedhet csorbát. Megy minden a maga útján — a valutáris bajok dacára, — az ország hasznára.

Végigmegyek a Bálvány-utcán, ahol a hollandi misszió fejtű ki még most is azt a nagyhatású jótékony akciót, amelyért a magyarok oly hálásak. Fledderus főközlőné és lelkes segítőitársai itt osztották ki a holland nemzet adományait, ruhát, élelmet, kórházi szereket, csecsemőkelengyét. És előttem van még egy kedves jelenet, amikor a misszió háza felé tartottam. Az utcán egész tömegét láttam az áldott asszonyoknak, amint a ház köré seregltek, hogy a hollandi áldásban részesüljenek!

Már a Bazilikánál vagyok. Ez Budapest legnagyobb katolikus temploma. Olasz renaissance-stílusban képzett építészeti remekmű. Homlokzatán aranybetűs bibliai mondat: „Ego sum via, veritas et vita! A katolikumnak minden pazar dísz és pompája érvényesül a csodás templomon, ugy külsőleg, mint belsőleg. A hit és a vallás dicsősége, a Szentegyházhoz való felemelkedés. Leügyöző és bámulatba ejtő. És talán azért, mert ilyen monumentálisan hat renaissance-pompájában és dicsőségében, kevésbé alkalmas az ajtó- elmélyedésre. A hangulati elemek nem dominálhatnak benne eléggé. De ha a zenés misék oratóriuma felzendül és a hajón végigbug az orgona hangja, nagy nemzeti és vallásos ünnepeken, olyan hatalmas benyomásban van részünk, mely emlékezetünkben marad örökké!

kiállítást terveztünk. Ez az eszme egyébként már 1917-ben is felmerült, de különösen kedvező fogadtatásra talált mult évi hollandi bemutatkozásunk alkalmával, amikor a hágai Pulchri Studio, Hollandia egyik legrégebb és legelőkelőbb művészeti testülete, az általam nagyjából vázolt tervet meleg szimpátiával fogadta.

A hivatalos megkeresést ezirányban már el is küldtük a Pulchri Studio elnökségéhez és reméljük, a terv megvalósulásának mi akadályja sem lesz, s csak a megszervezés munkáját kell elvégeznünk.

Tárgyalásaink arra irányulnak, hogy Budapesten a mai holland képzőművészet anyagát vonulassuk fel, mert hisz a világszerte hódolattal övezett nagy hollandi mesterek: Rembrandt, Frans Hals, Van der Helst, Ruisdael Hobbema, Jan Steen, Pieter de Hoogh stb. vagy a közelmúlt nagyságai, mint Mauve, a két Maris, Bosboom, Jongkind, Blommers, a nagy tengerfestő Mesdag és a mostani generáció nevelője, Josef Izraels, közismertek nálunk.

Az anyag összegyűjtésére a Pulchri Studiót kértük fel, amely úgy multjánál, mint társadalmi és kulturális jelentőségénél fogva is a leginkább alkalmas a feladatra. Hozzájárul ehhez, hogy a mai Hollandia összes mesterei, beleértve a legmodernebbeket is, köréje sorakoznak.

Ügyvezető igazgatója I. Haverman, maga is kiváló művész, akinek úgy régebbi keletű művei, mint egy Renoirral vetekedő aktjai és figurális kompozíciói, Hollandia határain kívül is széles körben ismeretesek.

A kiállítás a Nemzeti Szalon Erzsébetteri kiállítási palotájában lesz, mert egyesületünk helyiségei méretileg is teljesen megfelelnek a Pulchri Studio termeinek. Előreláthatólag mintegy 150 festményből és grafikai műből álló gyűjteményt kell befogadni. A világítási effektusok is kitünően érvényesülnek helyiségeinkben, amint erről a Céhbeliek mostani kiállítása is tanuságot tehet, ahol a magyar szobrászművészet erejéhez méltó hatással vonult fel.

A hollandi reprezentatív kiállításra előreláthatólag alábbi művészek küldik be alkotásaikat: Mari Alexander Jacques Bauer, Wilhelm de Zwart, Jan Hildebrand Wijsmuller, Arnold Max Gorter, Georg Hendrik Breitner, Luse Bjschoop Robertson, Johannes Akkeringa, Isaac Israels, Toorop, Hendrik Johan Haverman, Nicolaas Bastert, Karel Klingenberg, Willem Deysselhof, van der Wey stb.

Számítunk a legifjabb generációra is és pedig többek között a következőkre: W. Koneynburg, Breitenstein, Eckmann, Ernst Leyden, Schelfhout Sluyters, Charles Toorop stb.

A beküldött művek gyűjtőállomása a Nemzeti Szalon lesz, mely mint házigazda, gróf Andrássy Gyulával, kitünő elnökével élén, ezuton is felkéri a hollandi művészeti köröket, valamint állandóan künnélő magyar mestereinket, így Mendlik Oszkárt, Teles Edét és Góth Móricot, hogy míg egyrészt a hollandi művészeket tájékoztatassák viszonyaink felől, másrészt a budapesti reprezentatív holland kiállítás sikerét tőlük telhetőleg előmozdítsák.

Krónika

Kiss József halála. A magyarság legnagyobb élő költője, Kiss József az elmúlt év utolsó napján, 78 éves korában, örök álmra hunyta szemét. A pátriárka-kort elért, zsidó hitében törhetetlen költő, lángoló lelkű fia volt a magyarságnak. Hazánknak szomorú sorsa mélyen megrázta az amugy is törékeny szervezetű költőt és aggkori gyengülését, mely halálát idézte elő, csak sietette. Temetése a kormány, az irodalmi körök és a nagyközönség ráerőltetett impozáns részvételével, megható egyházi szertartások között folyt le.

Az utrechti dóm tornya. N. Zs. a „Kálvinista Szemle”ben megemlékezik az utrechti dóm 600 éves tornyáról. Érdekes közleményében írja, hogy az utrechti dómnak, a templom középhajójától mintegy 80 méternyire egészen magában álló 108 méter magas tornya ez év június 26-án töltötte be 600-ik esztendőjét. Minden Utrechtbe érkező magyarnak, — írja többek között — a hontalanság legelső bus napjaiban az utrechti dóm tornya lesz az első jó barátja, mert csak ez a hatalmas kötömegek tud vele a maga édes anyanyelvén beszélni, mikor minden félórán rázendíti egyik vagy másik szívünkhöz nőtt magyar zsolnárnak a dallamát 42 harangból remekül összehangolt harangzeneművén. 600 évvel ezelőtt, 1321-ben tették le az alapkövét. De ezt megelőzőleg már évtizedeken át folyt az alapozási munkálat, mivel a süppedékes németalföldi talaj sehogy sem birt volna megalapozni a kolosszális építményt. Sokáig hiába küzdöttek a talajjal, hiába vertek beléje 30—40 méteres cölöpöket, az altalaj megnyílt és elnyelt mindent. Végre egy frizlandi építőmester — a néphagyomány szerint — rengeteg marhabőrt temetett a szörnyű mély talajba és azt annyira megszilárdította, hogy e raépített torony. Németalföld legmagasabb építménye, még ma is rendületlenül áll.

Het Protestantisme in Hongarije. (A protestanizmus Magyarországon) ez a címe annak a két részből álló, igen értékes adatokkal felszerelt hosszabb tanulmánynak, amelyet dr. Antal Géza, aki jelenleg Hollandiában él, (egy előkelő hollandi református folyóiratban „Stemmen des Tyds”) közölt. A tanulmány nemcsak történelmet ad, hanem a jelenlegi szétdarabolt magyar ref. egyház életét is megrajzolja s bőven tárgyalja a protestantizmussal szemben Erdélyben elkövetett román barbárságokat is.

Sréder Etta. Ez a nagytehetségű festőművész, akinek „Menekültek” című kompozícióját az állam megvásárolta a „Képzőművészeti Múzeum” számára. Selmeceen címmel egy rendkívül ötletes és tartalmas irredenta darabot írt, melyet a Molnár-utcai Katolikus Kör selmeci estélyén nagy sikerrel hoztak színre. A főszerepet maga a kitünő író játszotta, akinek művészi kvalitásai őszinte meglepetést keltettek. A szép irredenta-darab sikerét még Rózsa Erzsébet és Gretzmacher Gyula segítették elő. Mint értesülünk Sréder Etta a jövő évben készülő hollandi reprezentatív kiállításon egy szép kollekcióval fog részt venni.

A lakásépítés ügye Hollandiában. Az „Építő Ipar — Építő Művészetben” Fodor Sándor alábbi érdekes cikket közli: A Times december 6-iki száma H. van der Kaa tollából érdekes cikket közöl Hollandiának lakásépítési viszonyairól. Hollandiában is, mint mindenütt a világon, a lakáskérdés a legfontosabb és legnehezebb problémák egyikét képezi. A lakáshiány már jóval a háború előtti jelentkezett, s ennek leküzdésére már 1901-ben oly törvényt léptettek életbe, melynek pénzügyi rendelkezései a lakásépítés elősegítését célozták. A hiány magánlakásokban már 1900-ban nyilvánvaló volt, de egyszersmind azt is belátták, hogy a magánvállalkozás a hiányt pótolni képtelen, s ezért az 1901-iki lakástörvény pénzsegítségnyújtást oly társulatok részére, melyek a munkások és középosztály részére, de a társulatok tulajdonában maradó lakóházakat építenek. A pénzbeli segítség kiskamatu kölcsönből állott (1914-ben 3.7—8%). Ily módon 1905-től 1914-ig 15.000 ház épült. E segítség azonban a háború alatt elégtelennek bizonyult, amikor a házépítésnek költségei rohamosan emelkedni kezdtek. Az anyagárak 1919-ben már háromszorosra voltak a békebelinél, s a munkabérek is jelentékenyen emelkedtek. Ez okok következtében a társulatok által való házépítés szünetelni kezdett. Az állam a baj orvoslását hathatósabb pénzbeli segítséggel igyekezett megoldani, 1916-tól kezdve a tényleges építési költség és a békeárak 150%-át közti különbözetet térítették meg, még pedig a különbözet 3/4 részét az állam, 1/4 részét pedig a

municipium. Ez a rendelkezés 1921 december 31-ig maradt érvényben.

Azt a tapasztalatot tették azonban, hogy a házépítő társulatok igen drágán építkeznek. Ezért 1920 december 7-én azt a rendszert léptették életbe, hogy magánégyéneknek adtak pénzbeli segítséget, még pedig a lakásterület minden négyzetmétere után 20 forintot, mely segítség maximuma azonban 2000 forint. E pénzsegélyt csak oly házaknál lehet igénybe venni, mely nem nagyobb 450 köbméternél. A segély mértéke fokozatosan süllyed aszerint, amint az anyagárak csökkennek. 1921 május 1. óta oly házakra, melyek 300 köbméternél nagyobbak, minden négyzetméter után 17 forint segítséget kap az építető, az igényelhető legnagyobb összeg pedig 1700 forint. Ezenkívül a kormány jelzálogkölcsönt ad az építetőnek az építési költség 90%-áig, levonva ebből természetesen a pénzsegélyt.

Ez az intézkedés rendkívül hatásos volt. 1921 január 31-én 27.704 ház volt épülőfélben. 1921 január 1-től május 1-ig 18.500 munkásház és 1200 középosztálybeli ház részére adtak pénzsegélyt, mely házakat házépítő társulatok építettek. Magánépítetők 31.000 házra kértek pénzsegélyt. 1921 június 1-én a munkaügyi miniszter azt a kijelentést tette, hogy a legközelebbi hónapokban 90.000 ház építése fog megindulni, melynek felépítésére, a rendelkezésre álló munkások számát véve alapul, mintegy két év szükséges. Minthogy a népszámlálás adatai szerint 1919 októberében 57.550 lakással volt kevesebb a szűségeknél, s minthogy a népszaporodás évenként mintegy 20.000 lakás építését teszi szükségessé, a folyamatban levő építkezésekkel a lakáshiány Hollandiában teljesen leküzdöttnek tekinthető, sőt a pénzsegélyezésnek bizonyos korlátozása vált szükségessé, hogy a házépítés terén túlprodukciónak ne keletkezzék.

Egy hollandi zongoraművész hangversenye. Wilhelmus Henry hollandi zongoraművész meghívott vendégek előtt e hó 20-án, d. u. 7 órakor rendezte ezévi első házi hangversenyét Hédeváry-utca 28. szám alatt lévő lakásán. A hangversenyen a vendéglátó házigazdán kívül közreműködik Rados Dezső hegedűművész. Műsoron a következő számok szerepelnek: I. Beethoven: Zongora—hegedű szonáta Op. 30. No 2. II. Vieuxtemps: Ballade Polonaise (hegedűszóló). III. Wilhelmus: Zongora—hegedű szonáta.

Wilhelmus Henry, a Budapesten élő, kiváló zongoraművész, azoknak a hollandi művészeknek, akik itt hangversenyezni óhajtanak, a legnagyobb készséggel szolgál felvilágosításokkal; hegedűművészek és énekesek kíséretére is szívesen vállalkozik. Címe: Budapest, X., Hédeváry-utca 28.

Onze hier levende landgenoot de concertpianist Henry Wilhelmus verstrekt an landgenoot en welken in Boedapest concertteeren komen allen gewenschten inlichtingen. Hy everneemt ook begeleidingen. Adres Budapest, X., Hédeváry-utca 28.

Az utrechti vásár

A hatodik hollandi vásárt ez év február 21-től március 3-ig Utrechtben tartják meg.

Mint az 1921-ben lefolyt őszi vásár, ez is nemzetközi jellegű és minden belföldi és külföldi cégnek rendelkezésére áll.

A vásár az ujonnan épült Vredenburg-teri vásárpalotában és ideiglenesen épült kis pavillonokban Utrecht két egymással szomszédtságban lévő nyilvános terén folyik le.

A vásárpalotában, melynek alapkövét 1920 február 25-én a holland trónörökös, Julianna hercegnő rakta le, csak azok állíthatnak ki, akik alaptökéhez hozzájárultak és ez által mintaszobák és asztalok bérletéhez előjogot szereztek. Az épület egy lezárt egész képez, ahol a mezőgazdaságon kívül az iparnak ugyszólván minden ága képviselve lesz.

Az ideiglenes kiállítási helyiségekben és pavillonokban, a különböző kereskedelmi ágazatokat, amennyire lehetséges, csoportokban fogják egyesíteni. A kiállítókat, bármely országból valók is, nem nemzetiségük szerint, de üzleti minőségükhöz képest osztják be és kívánságaikat lehetőleg tekintetbe veszik.

Beosztásuk a lebélyegzett bejelentési-lap sorrendjében történik.

A detailelás nincs engedélyezve. A kiállításnak egy 2.70 méter magasságú 4×4 méter nagy-

HOOGENDIJK & VRIENS

VLAARDINGEN

Reeders-exporteurs van
Hollandsche hering en ansjovis.

Heringsschiff-Rhederei und Export von
holländischen Heringen und Sardellen.

Shipowners and exporters of
dutch herring and anchovy.

Armateurs et exportateurs
d'harengs et anchois hollandais.

Hollandi halak, heringek, szardellák nagy
kivitelű üzlete!

ságu mintaszoba áll rendelkezésükre és mindegyik kiállító szobánként 500 hollandi forintot fizet.

Asztalok a fal mentén 80 cm. szélességben és a kiállító által tetszésszerint választott, de legfeljebb 10 méterig terjedő hosszúságban, folyóméterként 75 holland forintba kerülnek.

A szabad térségen kiállított tárgyak helyéért, minimum 5 m² terjedelemben, 30—40 forint fizetendő, a drágább tarifa akkor nyer alkalmazást, ha a kiállított áruk tető alatt vannak-e elhelyezve.

A mintaszobák belső berendezése, a kiállító tetszésétől függ. A kirakatok saját költségen készítenők el.

A vásár megnyitása előtt 14 napi időt kap minden kiállító helyiségének berendezésére és a vásár bezárása után 7 nap áll a kiűritéshez rendelkezésére.

Mindenki gondoskodhatik a villany-, gázvilágítás és vízszükséglet beszerzéséről.

Árucsoportok:

1. Élelmiszerek és élvezeti cikkek.
2. Villamosság, gépek, fémipar.
3. Ipari szükségleti cikkek, kautsuk, stb.
4. Építőanyagok.
5. Nyomtatványok, papír és irodaszerek.
6. Arany- és ezüstárak.
7. Textilipar, konfekció.
8. Vegyi- és gyógyszerkészítmények.
9. Festékek.
10. Bőrárak.
11. Fa- parafaárak, szalma.
12. Agyagáru, porcellán, üveg.
13. Házi- és konyhaeszközök, sport- és toilett-cikkek.
14. Zenei instrumentumok.
15. Földműves, kertészeti, marhatenyésztés.
16. Gazdasági osztály.

A vásár megnyitásakor katalógust adnak ki, mely a kiállítókat adatait közli.

Hogy minden kiállító Utrechtben való tartózkodásának idejére megfelelő lakáshoz juthasson, forduljon a vásári lakáshivatalhoz.

Kérdezősködések alábbi címre intézendők:

Verkeershuis, Janskerhof, Utrecht.

Tranzitókereskedelem Hollandiában

A tranzitókereskedelem jelentőségéről különösen sok szó esik az utóbbi időben a budapesti dunai kikötő építésével és Magyarország kereskedelmi jövőjének kialakulásával kapcsolatban.

Nem lesz érdektelen tehát, ha ez alkalommal a hollandi tranzitókereskedelméről sorolok fel néhány adatot, illetőleg arról a hatalmas forgalomról, mely Hollandia kikötővárosán, Rotterdamban át bonyolódik le.

Rotterdam, évszázadok óta egyik legfontosabb tranzitó kikötője a kontinensnek. Az angol iparcikkeket már a 18-ik században, mikor azok még „ohne Gleichen” állottak, Rotterdam vitte szét és ugyancsak e hollandi kikötő röpitette világgá a „Made in Germany”-t, az áradatszerűen és egyszerűen a világra zúduló német ipari gyártmányokat.

Vegyük sorra az ipari- és nyersterményeket, melyek Rotterdamban keresztül teszik meg az utat a kiviteli vállalatoktól a beviteli társaságokig.

Gabona. A háborút megelőző évben, egy akkori statisztika szerint, körülbelül 300 millió hollandi forint értékű gabona tranzitált Rotterdamban. Ez az összeg a rendelkezésemre álló adatok szerint körülbelül 1,345.809 tonna gabonának ellenértéke.

Rizs. A Jávából behozott rizsen kívül még Indiából és Japánból érkeznek nagy importszállítmányok körülbelül 95.000 tonnányi mennyiségben. E rizsfajták legnagyobb részét tisztán Hollandiában, Rotterdamban és Dordrechtben dolgozzák fel.

Említésre méltó, hogy a különféle ércek, valamint a gummi és kautsuktermékek is egyik legjelentékenyebb tranzitó cikket képezik Hollandiának, melyek Rotterdamban át kerülnek a nagy rajnai és westfáliai ipartelepekre. A különböző

ércek spanyol, svéd, görög, algiri és orosz bányákból erednek. Egyedül vasércből körülbelül 5¼ millió tonna futott be Rotterdamba a háborút megelőző esztendőben. Az ércek egy része fölött természetesen közvetlenül diszponálnak, hogy rendeltetési helyükre jussanak, de nagy részük rotterdami aukciókon kerül eladásra. Az el nem adott mennyiségeket Németországon kívül Angliába, sőt Amerikába szállítják.

Bár nem tartozik ez összefoglalás keretébe, mely a tranzitóforgalomban lebonyolódó cikkek-ről ad számot, röviden említést tesz azokról az ipari- és kereskedelmi árukról, melyek Hollandia üzleti életében nagy szerepet töltenek be.

A haltermékek ipari feldolgozása mindig egész generációkat foglalkoztatott.

A friss főzelék, gyümölcs, kerti növények tömegesen kerülnek kivitelre. A legjelentékenyebb exportcikk: a híres hollandi virághagyma. Erről egyébként fölösleges bővebben írni, hisz a hollandi virágkultúra fejlettsége, s így vezető szerepe világszerte ismeretes.

A különféle hollandi konzervek is világcikket képeznek.

A hollandi porcellánipar egyik őse a porcellán-kulturának.

Meg kell e helyen állapítanunk, hogy akár nyerstermelésről van szó, akár ipari produkcióról, Hollandia egyedüli törekvése, hogy a legelőkeltebb eredményekkel szolgáljon.

És még egyet végezetül! Hollandia volt az első, amely felismerte, hogy egy ország kifelé való elhelyezkedésének alapja csak egy belsőleg, úgy gazdaságilag, mint kereskedelmileg kiválóan megállapozott állam lehet.

F. D.

Zenei tallózások.

— Második cikk. —
Közli: Stein Márton.

Hollandia nem nagyméretű, de annál gazdagabb és fajsúlyosabb zenei életéről nemcsak Magyarországon voltunk tájékozatlanok, de általában a német és egyéb külföldi zenei sajtó sem nagyon vett tudomást róla; a zene igazi korifeusai azonban igen kiváló véleményt tápláltak Hollandia régi és kiválóan fejlett zenei kulturájáról.

A jelenkor egyik legnagyobb mestere, Strauss Richárd például annyira el volt ragadtatva a hollandi zenészek kiválóságától és az ottani közönség nagyszerű zeneértésétől, hogy lelkesedésében „Heldenleben” című szimfónikus költeményét a „Concertgebouw” zenekarának és kitűnő karnagyának, Willem Mengelberg"-nek dedikálta. A „Concertgebouw”, amelynek nagyterme tudvalevőleg a világ legszebb és legjobb akusztikájú termeinek egyike, valósággal lelke, éltető ere a zeneileg is oly nagymultu Hollandia zeneéletének. Mahler Guztáv, a nagyszerű szimfónikus egy izben így nyilatkozott Neitzel Ottónak, a jeles kölni zeneirónak: „Egy helyet ismerek, ahol karmester, zenekar és közönség egyaránt a legteljesebb kielégülést szerez nekem és ez: Amsterdam. Ha enyéimről és magamról gondoskodtam, ott telepszem meg, hogy kizárólag a Mengelberg vezetése alatt működő „Concertgebouw”-zenekar által bemutatandó műveimnek éljek és ekként buzdítva, lépésről-lépésre veredjem ki művészi érvényesülésemet. Amsterdamban meg lesz a hatása Németországra is. Nagyszerű hangversenytermek épülnek majd lassanként, ahol szimfóniám vezetőszerephez jutnak.”

Ha a külföldi sajtó nem is nagy érdeklődést mutatott a muzsikális Németalföld zenei élete iránt, a holland művészek elitje bejárta a kontinenst és a nehezen kiejthető neveket egyformán megtanulta a kritika és a közönség.

Legutóbb felsoroltunk néhány németalföldi művészt, akik a legutóbbi időben, hangversenykörutjukon elkerültek hozzánk, jegyezzük fel most, hogy a holland énekesek és muzsikusok közül kik jártak a béke idején Magyarországon:

Eldering Braun, aki a nyolcvanas években Hubay Jenőnek volt a brüsszeli konzervatórium tanítványa és ott Beethoven hegedűversenyének előadásával első díjat és „diplôme de capacité”-t is kapott, ami a legritkább kitüntetés számba ment, követte mesterét Budapestre is, ahol az ifjú művész igen jelentékeny szerepet játszott zenei életünkben. Később Kölnben lett zenetanár.

Egy másik holland hangszeres művész szintén letelepedett Magyarországon és a legutóbbi időkig mint igen népszerű gordonkaművész és tanár élt itt: Harry Son, aki egy ideig a magyar kir. Operaház magángordonkása is volt. Ugyancsak hosszabb idő óta operaházunkban működik két igen jeles holland oboaművész is: Kruijswyk és Bynevelt urak

A holland énekesek közül sűrűn hangversenyzett Budapesten és mindig rendkívüli sikerrel Messchaert János, a nagyszerű balladaénekes. Mindig eseménye volt Budapest zenei világának Culp Julia, a világszerte ünnepezt alténekesnő koncertje, aki szintén gyakran és szívesen jött el hozzánk. Ugyancsak nagyszerű sikerei voltak a másik ünnepezt holland alténekesnőnek, Koenen Tillynek is nálunk. Orelia operaházunkban vendégszerepelt, míg az 1911. és 1912. években a vidéken is koncerteztek van Kempes Jacques és Thorn Denis énekművészek.

A hosszabb idő óta Budapesten élő Wilhelmus Henry zeneszerzőről és zongoraművészről, valamint értékes pedagógiai működéséről már előbb megemlékeztünk. Wilhelmus ur talán az egyetlen, aki megszólaltatja Magyarországon a holland zeneszerzőket.

Duintjer Wilkens Meihuizen & Co Veendam (Holland).

Fabricken van Aardappel-
meel, Druivensuiker & Glu-
cose (Capillär & Bonbon).

GYÁRT: burgonyalisztet, szőlő-
cukrot és finom bonbonokat.

A HATODIK HOLLANDI VÁSÁR UTRECHTBEN,

1922 február 3-tól március 3-ig
NEMZETKÖZI!

A hollandi királynő védelme és a
hollandi kormány védelme alatt.
Minden külföldi gyártmány és árú
vásárra kerülhet.
Közelebbi felvilágosításokkal szolgál
a vásár igazgatósága Utrechtben.

PERSELYBIZTOSÍTÁSOK BETÉTGYÜJTÉS ÉS ÉLETBIZTOSÍTÁS A FELEK LAKÁSÁN ELHELYEZETT GYÜJTŐPERSELYEK SEGÍTSÉGÉVEL

Telefonszám: József 98—61.

Felvilágosításokkal szolgál:

A „Magyar Hollandi Biztosító R.-Társaság”
Dunajobbparti Felügyelősege.
Budapest, VIII., Üllői-út 4. II. em.

LENDVAI TESTVÉREK UNGVAR
„KAKAS” gyártmányu ruhafesték
Gyári lerakat: Danubius Áruforgalmi R. T.
Budapest, VIII., József-körút 31/b szám.
(Bejárat a ház Békés-utcai oldalán.)

Molnár Antal hollandiai leveleiből a Waldbauer-Kerpely Vonósnégyes hollandiai körútja alkalmából

... Az Észak e Velencéje csodakedves és a valódi Velence szimpompája helyett egy másik nagy szépséggel szolgál, mit ott hiába keresnél, tisztasággal. Ámszterdam ragyog, mint az ég-boltozat májusi szerelmes estén. A tisztaság fél egészség, de az itteni nép teljesen egészséges. Egyenes gondolkodás, józan föllépés, nyájas, de termézetes modor: lehet-e másképp ilyen friss tengeri levegőben?"

... ez annál örvedetesebb, mert az itteni kritikások tárgyi megjegyzésekkel bizonyosságát adják tudásuknak, érdeklődésüknek és egészséges életfelfogásuknak... A holland közönség és kritika csupán komoly művészetet tűr meg, mert komoly, öntudatos és egészséges."

... Amsterdamban pedig mind jobban és jobban tetszik. Az utcán friss élet, a föl-fölcsillanó víziutak, este a pompás kivilágítás, csillogó szemű párok, a mellékutcák félhomálya s mindenütt a nagy tisztaság, az emberek közvetlen kedvesége: nem tündérálom ez? Az építészeti stílus végtelenül bájos; szűk és magas családi házak ezek mind, messziről mézeskalácsnak néznéd stráfos igénytelen fassade-jaikat. De azért nem minden ily filigrán. Pl. a zsömlyéket óriásira építik. Annyi bizonyos, hogy az ily cukros országban csak azok az aranyos, nyílt kedélyű és egészséges (tehát szép) nők énekelnek, akikért Pays-Bas férfiai szívből irigylem..."

... Az amsterdami terem tán a világ legjobb akusztikájával rendelkezik. Minden, a legkisebb pianissimó is finomsággal bársonyozódik vissza... A publikum, az itteni „Kamarazene-Egylet” bérlői, nagyon előkelő és finom érzésűek. Az egyes részek között nem tapsol, hogy a hatást el ne rabolja..."

... Appeldoornból egy ugrás Almelo. Érdekes, hogy az emberek mindenütt mások, mintha minden helyiségnek külön-külön hagyományai és tipikus lakói lennének... A városka végtelenül bájos, filigrán."

... Appeldoorn és Almelo alkalmából kell, hogy a kisvárosi viszonyokat megemlítssem. A szállodákban elsőrangú ágyak, csodás tisztaság, nagyszerű étkezés. Egy 4000 lakású helyen úgy érezheted magad, mint a Hungária szállodában, azzal a különbséggel, hogy ilyen tea, cacao és tej, ilyen hús, sajt nincs sehol a világon. És ha tejet rendelsz, nem pohárkában kapod... hanem felnőtt embernek való porciót adnak..."

... Soha ilyen előkelő figyelmi publikumot, ennyi szeretetreméltó embert, ennyi kulturát, ilyen szépet, nyugalmasat, igazit nem láttam..."

A „Het Nieuws Van den Dag” a „Magyar Holland Szemle” első számáról

Az Amsterdamban megjelenő „Het Nieuws Van den Dag”, tekintélyes holland napilap, „Életem Magyarországról” c. december 16-án megjelent cikkében alábbi sorokkal emeli ki a „Magyar Holland Szemle” törekvéseinek jelentőségét, melylyel a holland-magyar megértést ápolni kívánja.

— Kellemes meglepetést szerzett számunkra egy Magyarországról e napokban érkezett folyóirat, a „Magyar Holland Szemle”, mely Budapesten jelenik meg és célja a Magyarország és Hollandia közötti vonatkozásokat szellemi, társadalmi és közgazdasági téren megerősíteni.

„Az a meleg érdeklődés, melyet a hollandi nép a szenvedő magyarság iránt táplál, írja a szemle szerkesztősege és kiadóhivatala, oly nagy rokonszenvet ébresztett Magyarországon Hollandia és lakossága iránt, hogy szép és hasznos dolognak véljük e rokonszenvet mindkét részről ápolni és megerősíteni.

Magyarország közeledést keres Hollandiához. Mint ezt I. Clinge Fledderus, Hollandia budapesti főkonzula e lapban oly helyesen ajánlja, Magyarország mindent hasznára kíván fordítani, ami Hollandia kereskedelmi, ipari és gyarmati kiaknázása révén lehetővé válik.

Szemlénknek célja, hogy e törekvést elősegítsük, de egyidejűleg figyelmessé tegyük Hollandiát Magyarországra és ezért lapunkat időközönként holland nyelven is megfogjuk jelentetni, hogy a hollandi érdeklődőknek utat mutassunk, mi lehet számukra értékes és hasznosító Magyarországon?"

Az első számban találjuk Jonkheer Michiels van Verduynennek, holland ügyvivőnek és I. Clinge Fledderus főkonzulnak képeit, valamint egy reprodukciót Julianna hercegnőről, amint legutóbbi zeelandi látogatása alkalmából a nép gyermekei között megjelenik. Számos hasznos közleményt és irányítást is találunk a lapban.

Egy másik jele a Hollandia iránt való érdeklődésnek a „Magyar Hollandi Gazdasági Bank R.-T.” által speciálisan hollandusok számára felállított és berendezett „Utazási és Tájékoztató irodája”, mely Budapesten (VIII., Kálvin-tér és Üllői-ut sarkán) nyílt meg. Ez rendkívül praktikus intézménynak látszik. Minden hollandi, aki Budapestet felkeresi, e címhez fordulhat, hogy ott holland nyelven a legteljesebb tájékozódást nyerjen minden irányban, ami Magyarországon való tartózkodását megkönnyítheti és kellemessé teheti.

Az iroda írásbeli kérézősködésként is kész felvilágosításokat adni szállodai szobákról, podgyászszállításhoz, utlevelek kezeléséről stb., valamint gondoskodik mindezek beszerzéséről.

Ugyancsak írásbeli kérézősködésként kész minden irányú információkat beszerezni (kereskedelmi ügyek, ingatlanok vétele, jogi ügyek, ügynökségek stb.).

Amennyiben a magyar korona alacsony árfolyama nem volna elég csábító, itt van egy másik eszköz minden hollandi számára, aki a kérdéses országot ismerni akarja és lakosaival üzleteket óhajt kötni.

Magyar-Hollandi

biztosító részvénytársaság

Életbiztosításokat köt a legelőnyösebb díjtételek mellett!
Orvosi vizsgálat nélküli biztosítások! Perselybiztosítások

Elemi ágazat:

Tűz, betörés és lopás elleni biztosítások

Iroda saját palotájában:

Budapest, VIII., Üllői-út 4

Telefon: József 98-61

Belvárosi

kalap-ésruhaszalon

Mindennemű megrendelést vállal elsőrangú párisi modellek után.

Budapest,
IV., Váci-utca 65. sz.

Tőzsdei krónika.

Teljes üzletlenség és kedvetlen hangulat jellemezte a budapesti tőzsde lefolyt négy hetét: korábbi megállapításunk hogy az értékekkel amugy is tulteltett piac a pénzforgalmi eszközök mai elégtelensége miatt nem hajlamos egy erős fellendülésre, ma is változatlanul fennáll. Változásra csakis az esetben számíthatunk, ha a komoly és végleges elhelyezést kereső tőke újból a részvénytőzsdára fog áramlani, mert elsősorban a különféle szindikátusok leplebe burkolt, elhelyezetlen különféle emissziók nyomják a piacot és amíg az így állandóan jelentkező árubőség nem szivódik fel, addig tartós irányzatváltozásról szó sem lehet.

Az irányzat általában lanyguló volt és lassu árlemorzsolódásban jelentkezett. Előfordult egy-két papírnál átmeneti javulás is, azonban a kontremin eladásai újból elnyomták az árnívót.

A valuta- és devizapiac, legutóbbi jelentésünk óta a magyar korona megszilárdulásának, sőt mondhatjuk stabilizációjának jegyében állott; a korona immár két hete szilárdan áll Zürichben 0.85 jegyzésénél és melegen óhajtandó volna, hogy e stabilitás továbbra is megővható és fenntartható legyen. A piac kiemelkedő eseménye volt még a cseh korona erőteljes megjavulása a nyugati piacokon, amely immár túlhaladta múlt évi legmagasabb jegyzését. A cannesi konferenciáról érkező kedvező jelentések hatása alatt erős kezek nagy tételekben vásárolták márkát. Az osztrák korona továbbra is lanyguló irányzattal nagy tételekben került a piacra; hasonlóképen a többi utódállam valutái is. Nyugati ugynevezett nemes valuták szintén csökkenő irányzatot mutatnak, bár azok átmenetileg a napi partiáson felül is állottak.

Varga Imre.

Az árfolyamváltozások a következők:

	XII/30	I/11
Angol-Magyar	750	725
Hazai Bank r.-t.	670	630
Magyar Hitel	1990	1865
Magyar Olasz	301	300
Pesti M. Keresk. Bank	7175	6900
Moktár	2510	2390
Borsod-miskolci	3400	3325
Concordia	2475	2175
Magyar Ált. Készém	11825	9900
Salgótarjáni	5875	4850
Athenaeum	3125	2800
Kóburg	2525	2325
Fegyver	4910	4425
Ganz-Danubius	38500	32400
Lipták	556	524
Rimamurány-Salgótarjáni	2870	2310
Schlick	1140	1000
Baróti	1120	1050
Danica	2875	2600
Egyesült izzó	5800	5150
Egész	620	600
Kartonnyomó	2450	2300
Phöbus	780	720
Brassói	3900	3450
Guttmann	4300	3450
Hazai fatermelő	2325	2175
Neuschloss-Lichtig	730	650
Országos fatermelő	1170	1075
Slavonia	610	1510
Atlantica	2775	2625
Déli vasút	1400	1360
Arany 20 frankos	2375	2345
Angol font	2550	2560
Dollár	616	611
Francia frank	4900	5050
Lengyel márka	18	21
Német márka	342	364
Olasz lira	2575	2575
Osztrák korona	12.5	9.375
Papír rubel	51	50
Román lei	456	485
Szorol	891	996
Svájci frank	11900	11650
Dinár	895	793
Amsterdam	227	223

Kovács Anna

élővirág-kereskedése és kötészete

Telefonszám: *Menyasszonyi alkalmi csokrok, kosarak és koszorúkat készítenek legszebb kitalálással*
Józs. 99-15
Az orsz. kertészeti kiállításon kötészeti díjnyertéve *Állandóan raktáron tartok virágzó és díszítő növényeket*

Budapest, Üllői-út 2 (Kálvin-tér sarok)

SORSOLÁSI ÉRTESETŐ

A Magyar Jelzálog - Hitelbank kamatozatlan nyereménykötvényeinek 1921 DECEMBER 27-én tartott sorsolása alkalmával a következő kötvények az alábbi nyereményekkel huzattak ki:

Sorozat	Szám	Nyeremény K	Sorozat	Szám	Nyeremény K	Sorozat	Szám	Nyeremény K
1257	87	B 400.000	2583	36	B 5000	1729	54	A 2500
1257	87	A 40.000	2583	36	A 2500	1729	54	B 1000

A és B betű egyenkint 1000 korona

Sorozat	1323	Szám	76
"	2214	"	73

A és B betű egyenkint 500 korona

Sorozat	260	Szám	62
"	2271	"	37
"	2424	"	4

A és B betű egyenkint 200 korona

Sorozat	Szám	Sorozat	Szám	Sorozat	Szám	Sorozat	Szám	Sorozat	Szám	Sorozat	Szám
1	76	326	3	1112	67	1637	61	2327	11	2950	26
16	76	349	48	1192	9	1657	51	2375	57	3053	55
40	63	351	62	1215	5	1674	42	2416	96	3053	74
50	71	358	90	1270	3	1789	49	2464	34	3093	95
109	30	409	36	1272	99	1859	100	2592	84	3126	18
109	66	433	41	1282	93	1866	34	2608	50	3140	16
129	73	557	20	1295	28	1897	10	2621	89	3255	10
245	58	659	86	1358	21	1952	94	2653	71	3265	10
248	59	746	91	1386	87	1994	20	2707	33	3273	17
252	98	866	72	1466	66	2100	51	2711	91	3323	99
271	85	1000	46	1552	56	2148	78	2832	65	3423	36
310	68	1026	82	1583	78	2312	85	2894	73	3463	28

Huzási jegyzék

az 1917. évi XII. t.-c. alapján a Magyar Vöröskereszt Egylet által hadsegítési és népjóléti célokra kibocsátott nyereménykölcson nyereménykötvényeinek 1922 január hó 5-én a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság lottóosztálya által megtartott 20-ik kisorsolásáról:

Huzat	Sorozatszám	Nyerő-szám	Nyeremény korona	Huzat	Sorozatszám	Nyerő-szám	Nyeremény korona
1.	42.710	3	1.000.000	19.	33.782	2	200
2.	87.575	6	50.000	20.	53.157	9	200
3.	29.493	4	1.000	21.	106.343	5	200
4.	32.185	4	1.000	22.	36.631	7	200
5.	11.010	7	500	23.	46.044	7	200
6.	103.882	8	500	24.	82.233	3	200
7.	81.027	8	500	25.	112.400	7	200
8.	59.875	3	500	26.	85.211	8	200
9.	7.608	6	500	27.	74.956	2	200
10.	102.344	1	500	28.	85.948	6	200
11.	77.846	8	200	29.	88.636	6	200
12.	29.122	6	200	30.	35.726	1	200
13.	6.532	9	200	31.	82.326	5	200
14.	78.932	1	200	32.	26.126	4	200
15.	59.951	9	200	33.	72.554	5	200
16.	31.233	1	200	34.	22.320	5	200
17.	71.008	6	200	35.	27.668	10	200
18.	101.086	1	200				

A kisorsolt nyereménykötvényekre eső nyereményeket a központi m. kir. állampénztár a sorsolási hónapot követő harmadik hónap első napjától kezdve fizeti ki teljesen ép nyereménykötvények ellenében.

Díjmentes balesetbiztosítás

A „A Magyar Hollandi Biztosító R.-T.” egy érdekes ötletet valósított meg, hogy feleinek érdekeit szolgálja és azokat a kedvezményeket, melyeket általában nyújt, kibővítsé.

Megvalósította az élethossziglan, az egész földkerekségen érvényes, személy- és gyorsvonati, villamos-, földalatti-, fogaskerekű- és lóvasúti szerencsétlenségek esetére szóló díjmentes balesetbiztosítást.

Elhatározta ugyanis, hogy mindazon feleinek, akik 1000 korona névértékű takaréklapot vásárolnak az intézetnél, egy

30.000 korona tőkösszegekről szóló

vasúti balesetbiztosítási kötvényt szolgáltat ki díjmentesen.

A 15 évi időtartamra szóló, 3 év után automatikusan életbiztosítássá változó, 100 korona névértékű és 65 koronáért beszerezhető takaréklapokat egy-egy személy 30.000 korona névérték erejéig vásárolhatja, ami annyit jelent, hogy minden vásárló

19.500 koronáért 30.000 korona

n. é-betétlapot kap kézhez. Ez obligáció 100, 1000 és 5000 koronás appointekben vásárolható szésszerinti időközökben. Három évig kamatmentes betétként szerepelnek. Amennyiben a fél három év után elhal, a kedvezményezett minden a fél által befizetett 65 koronáért 100 koronát, tehát 19.500 koronáért 30.000 koronát kap.

A „Magyar Hollandi Biztosító R.-T.”, mint fentebb említettük, minden ügyfelét, aki 1000 korona n. é.-ig obligációt vásárol, egy 30.000 koronás ingyen vasúti balesetbiztosítási kötvénnyel ajándékozza meg, aki tehát 30.000 korona n. é. takaréklapot szerez be, 30-szor 30.000 koronát, tehát

900.000 koronáról

szóló ingyen vasúti balesetbiztosítási kötvényt kap.

A biztosítás hatálya arra az esetre terjed ki, ha a biztosított vasúti utazás közben, az általa használt vasúti járművet ért baleset következtében oly testi sérülést szenved, mely közvetlen következmény gyanánt a biztosított halálát okozza.

Szerkesztői üzenetek

K. J. Miskolc. Kérdezett konvertált jelzálog sorsjegy december 27-iki huzásán 40.000.— K-val sorsoltatott ki. A sorsjegy beváltását a kibocsátó intézet eszközi.

V. J. Tolcsva. A török sorsjegyek Magyarországon nem forgalomképesek. A bécsi tőzsdén legutóbbi jegyzésük kb. 32.000.— n. o. K volt.

G. M. Steyn. Schagerbrug. Köszönjük szíves érdeklődését. Közleményét örömmel látjuk.

Felelős kiadó: VIDOR MARCEL

MAGYAR-HOLLANDI GAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A Magyar-hollandi biztosító részvénytárs. vezérügynöksége

Az osztálysorsjáték főelárusítója

Legelőnyösebben bonyolít le banküzleteket, elvállal tőzsdéi megbízásokat, idegen pénznemek vételét és eladását Életbiztosítással egybekötött takaréklapok!

Iroda: VIII, Baross-utca 1
Telefonszám: JÓZSEF 98—62

A Magyar-Hollandi Gazdasági Bank r.-t.

Budapest, VIII., Kálvin-tér (Baross-u. és Üllői-ut sarok)

Utazási és tájékoztató irodája

hollandi vendégek részére, akik Budapestet felkeresik, minden irányban rendelkezésére áll

Programja felöleli a következőket:

Szállodai szobák megrendelése	Opera-, színház- és hangversenyjegyek beszerzése
Vasúti és hajójegyek beszerzése	Látványosságok és nyilvános kiállítások, legszolidabb bevásárlási források nyilván-tartása
Hálófülkék fenntartása	Magyar-holland fordítások esz-közlése
Podgyászok házhoz és vidékre szállítása	Idegen pénznemek beváltása
Utleveleknek a rendőrségnél valamint a konzulátusoknál való kezeltése	

Ez ügyekben a legkimerítőbb felvilágosítással, utbaigazítással, közbenjárással szolgál

Holland nyelven adunk mindennemű szóbeli felvilágosítást, de készséggel állunk rendelkezésére a holland közönségnek írásbeli megkeresésére bármely kereskedelmi, ipari, ingatlanvételi, pénzügyi, jogi, képviselői, stb. ügyben is